

VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2016)0425

Euroopa vabatahtlik teenistus

Euroopa Parlamendi 27. oktoobri 2016. aasta resolutsioon Euroopa vabatahtliku teenistuse ja Euroopas vabatahtliku tegevuse edendamise kohta (2016/2872(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2009. aasta otsust kodanikuaktiivsust edendava vabatahtliku tegevuse Euroopa aasta (2011) kohta¹,
- võttes arvesse komisjoni 20. septembri 2011. aasta teatist „ELi poliitikat ja vabatahtlikku tegevust käsitlev teatis: piiriülese vabatahtliku tegevuse tunnustamine ja edendamine ELis“ (COM(2011)0568),
- võttes arvesse ühenduse „EYV 2011 Alliance“ (Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta 2011 ühendus) Euroopa vabatahtliku tegevuse poliitilist tegevuskava,
- võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitus mitteformaalse ja informaalsete õppe valideerimise kohta²,
- võttes arvesse oma 10. detsembri 2013. aasta resolutsiooni vabatahtliku tegevuse kohta Euroopas³,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) vabatahtliku töö hindamise käsiraamatus (2011) esitatud vabatahtliku töö määratlust,
- võttes arvesse oma 12. juuni 2012. aasta resolutsiooni piiriülese vabatahtliku tegevuse tunnustamise ja edendamise kohta ELis⁴,
- võttes arvesse oma 22. aprilli 2008. aasta resolutsiooni vabatahtliku tegevuse osatähtsuse kohta majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse toetamisel⁵,

¹ ELT L 17, 22.1.2010, lk 43.

² ELT C 398, 22.12.2012, lk 1.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0549.

⁴ ELT C 332 E, 15.11.2013, lk 14.

⁵ ELT C 259 E, 29.10.2009, lk 9.

- võttes arvesse vabatahtlike õiguste ja kohustuste Euroopa hartat¹,
 - võttes arvesse komisjonile esitatud küsimust vabatahtliku tegevuse ja Euroopa vabatahtliku teenistuse kohta (O-000107/2016 – B8-1803/2016),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. tuletades meelde, et 2016. aastal tähistab Euroopa vabatahtlik teenistus oma loomise 20. aastapäeva ning et 20 tegevusaasta jooksul on toetatud 100 000 vabatahtlikku;
 - B. toonitades, et Euroopa Parlamendi tugeval toel toimunud Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta (2011) andis suure poliitilise võimaluse rõhutada Euroopas vabatahtliku tegevuse lisaväärtust, ning et nüüd, kui sellest on möödunud viis aastat, peaks Euroopa Parlament vaagima, milline on olnud Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta (2011) lisaväärtuslik mõju poliitika arengule ning kuidas on vabatahtlik tegevus kinnistunud Euroopa tähtsamates programmides, näiteks programmis „Erasmus+“, ja Euroopa vabatahtlikus teenistuses;
 - C. tuletades meelde, et Euroopa vabatahtliku tegevuse aasta 2011 andis kogu Euroopas tõuke ja raamistiku paljude vabatahtliku tegevuse riiklike ja õiguslike raamistike loomiseks ja/või läbivaatamiseks; rõhutades teisalt, et Euroopas puudub endiselt kooskõlastatud vabatahtliku tegevuse poliitika ja sellega seonduv ELi institutsioonide ühtne kontaktpunkt;
 - D. tuletades meelde, et vabatahtlikku tegevust arendab inimene omal vabal tahtel, omal valikul ja omadel kaalutlustel, püüdmata saada rahalist kasu; toonitades, et vabatahtlikku tegevust võib nimetada solidaarsuse teekonnaks ning et see on üks inim-, sotsiaal- ja keskkonnavajaduste ning -probleemidega tegelemise mooduseid;
 - E. arvestades, et vabatahtlik tegevus on kodanikuaktiivsuse ja demokraatia ning inimese isikliku arengu tähtis tegur, milles väljenduvad sellised euroopalikud väärtused nagu solidaarsus ja mittediskrimineerimine, ning arvestades, et vabatahtlik tegevus aitab tugevdada ka osalusdemokraatiat ja edendada inimõigusi nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool liitu;
 - F. rõhutades, et vabatahtlik tegevus on väärtuslik ja tähtis kui üks nähtavamaid solidaarsuse väljendusvorme, millega edendatakse ja soodustatakse sotsiaalset kaasatust, luuakse sotsiaalset kapitali ning avaldatakse ühiskonnale ümberkujundavat mõju, ning et vabatahtlik tegevus aitab arendada edukat kodanikuühiskonda, mis võib ühistele probleemidele anda loovaid ja innovatiivseid lahendusi, ning aitab kaasa majanduskasvule, ja et sellisena väärneb see eraldi ja eesmärgipärast mõõtmist nii majandusliku kui ka sotsiaalse kapitali seisukohast;
 - G. tuletades meelde, et toetav keskkond ülimalt tähtis tegur, mis aitab tagada rohkemate Euroopa kodanike osalemise vabatahtlikus tegevuses, mis omakorda kindlustab vabatahtliku tegevuse taristu, sealhulgas vabatahtlikke koondavate organisatsioonide õiglase rahastamise vabatahtlike ja vabatahtliku tegevuse hüvanguks;
 - H. toonitades, et vabatahtlik tegevus eeldab toetusmehhanismide ja/või asjakohaste organisatsiooniliste struktuuride kombinatsiooni, milles määratakse kindlaks

¹ http://ec.europa.eu/citizenship/pdf/volunteering_charter_en.pdf

vabatahtlike ja vabatahtliku tegevuse õigused ja kohustused;

- I. rõhutades, et kõigil inimestel on õigus võrdselt kasutada vabatahtliku tegevuse võimalusi ja saada kaitset mis tahes diskrimineerimise eest ning et kõikidele inimestele tuleks anda õigus ühitada vabatahtlikku tegevust oma era- ja tööeluga, et võimaldada neile vabatahtlikus tegevuses teatavat paindlikkust;
 - J. toonitades, et vabatahtliku tegevuse sotsiaalse ja majandusliku väärtuse tunnustamine on ülimalt tähtis ka selleks, et soodustada kohaste stiimulite andmist kõikidele huvirühmadele ning suurendada sellega vabatahtliku tegevuse kvantiteeti, kvaliteeti ja mõju;
 - K. tuletades meelde „Euroopa vabatahtliku tegevuse pealinna“ konkurssi, mille kaudu tunnustatakse Euroopa kohalike omavalitsuste saavutusi oma piirkonna vabatahtlike tegevuse väärtustamisel ja toetamisel;
 - L. rõhutades, et uue programmi „Erasmus+“ raames pakutakse jätkuvalt võimalusi rahastada ja toetada vabatahtliku tegevuse projekte, eelkõige Euroopa vabatahtliku teenistuse programmi kaudu, ning et Euroopa kodanikukaitse ja humanitaarabioperatsioonide peadirektoraat (ECHO) on avanud programmi ELi humanitaarabi vallas tegutsevatele vabatahtlikele, et anda praktilist toetust humanitaarabiprojektidele; tunnistades, et ELi uue mitmeaastase finantsraamistikuga (2014–2020) tagati vabatahtlikule tegevusele teatavad ELi rahalised vahendid, eelkõige programmi „Kodanike Euroopa“ kaudu, mida praegu juhib rände ja siseasjade peadirektoraat (HOME), ning et seega jäi vabatahtlik tegevus prioriteetseks valdkonnaks; märkides samas, et vabatahtlike organisatsioonide juurdepääs muudele suurtele ELi fondidele, nagu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, on endiselt väga piiratud;
 - M. tuletades meelde, et ELi reageerimine praegusele pagulaskriisile näitab ilmekalt ja sümboliseerib nähtavalt vabatahtlike tegevuse tähtsust ning seda, kuidas vabatahtlikud kehastavad Euroopa väärtusi, aitavad suurendada vastupanuvõimet ning on valmis pakkuma paindlikke ja pragmaatilisi lahendusi ühistele probleemidele;
1. tunnistab, et vabatahtlik tegevus on solidaarsuse, vabaduse ja vastutuse väljendusvorm, mis aitab tugevdada kodanikuaktiivsust ja inimese isiklikku arengut, ning on sotsiaalse kaasatuse ja ühtekuuluvuse, samuti koolituse ja hariduse ning kultuuridevahelise dialoogi oluline vahend, mis ühtlasi aitab mõjukalt kaasa Euroopa väärtuste levitamisele; rõhutab, et ka kolmandate riikidega tehtavas vabatahtlikus töös tunnistatakse selle kasulikkust strateegilise vahendina, mis aitab edendada vastastikust mõistmist ja kultuuridevahelisi suhteid;
 2. rõhutab, kui tähtis on luua Euroopa vabatahtliku tegevuse raamistik, millega määrataks kindlaks vabatahtlike ja vabatahtliku tegevuse õiguste ja kohustustega ning hõlbustataks liikuvust ja oskuste tunnustamist; soovib liikmesriikidel, kellel tuleb veel vabatahtlike tegevuse õigusraamistik kindlaks määrata, järgida Euroopa vabatahtliku tegevuse poliitilises tegevuskavas sisalduvaid soovitusi ning vabatahtlike õiguste ja kohustuste Euroopa hartat;
 3. kutsub liikmesriike üles rakendama nõukogu 2012. aasta soovitusel kohaselt konkreetseid valideerimisprotsesse, et tagada oskuste ja kvalifikatsioonide parem

mõistmine ja võrreldavus; nõuab, et kõigis Euroopa oskuste passi ja Europassi tulevastes algatustes tähtsustataks vabatahtlikku tegevust rohkem informaalset ja mitteformaalset õppena; tuletab meelde, et vabatahtlik tegevus aitab inimestel omandada oskusi ja pädevusi, mis hõlbustavad nende pääsu tööturule; rõhutab, et vabatahtlikke ei tohiks kunagi käsitada ega kasutada asendustööjõuna;

4. märgib, et Euroopas osaleb vabatahtlikus tegevuses ligi 100 miljonit igas vanuses kodanikku ja nende tööga luuakse umbes 5 % Euroopa SKP-st; kutsub komisjoni üles tähtsustama vabatahtlike tööga loodavate toodete ja teenuste majanduslikku väärtust vabatahtlike-kesksema poliitika kujundamise kaudu;
5. leiab, et vabatahtlikuks tegevuseks kasutatud aja ELi toetuste saamiseks kaasrahastamiskõlblikuks lugemist, mille kohta komisjon uue finantsmääruse eelnõus hiljuti ettepaneku tegi, tuleb toetada ja rakendada hakata;
6. kutsub Eurostati üles liikmesriike selles asjas toetama, et tagada Euroopas võrreldavate andmete kogumine ning töötada vabatahtliku tegevuse sotsiaalse mõju hindamiseks välja kogu ELi hõlmavad näitajad ja vastava meetodika; nõuab, et liikmesriigid võtaksid kasutusele süsteemi, mille on vabatahtliku tegevuse majandusliku väärtuse hindamiseks välja töötanud Rahvusvaheline Tööorganisatsioon;
7. soovib liikmesriikidel, kes seda veel teinud ei ole, luua oma vajaduste kohaselt rahastatud vabatahtliku teenistuse süsteemid ning teha paremini kättesaadavaks teabe vabatahtliku tegevuse võimaluste kohta riigi ja kohalikul tasandil, eelkõige juba toimivate teabevõrgustike ja omavahelise teabevahetuse kaudu, samuti luua riigi tasandil kodanikuteenistuse keskused, mis propageeriksid igas vanuses inimeste seas ka rahvusvahelise vabatahtliku tegevuse võimalusi;
8. kutsub komisjoni üles soodustama paremini koordineeritud Euroopa vabatahtliku tegevuse poliitika väljaarendamist, milleks tuleks komisjoni juures luua ühtne kontaktpunkt, mis aitaks üksikuid algatusi ja programme omavahel seostada ning vabatahtliku tegevuse programmide kättesaadavust parandada;
9. palub komisjonil läbi viia uuringu riikide vabatahtliku teenistuse süsteemide kohta, samuti kodanikuteenistuse ja solidaarsuskorpuse kohta ning potentsiaalsete vabatahtlike praeguste tegutsemistingimuste kohta liikmesriikides, et hõlbustada vastastikust mõistmist ja heade tavade levitamist ning võimalust luua lisaks olemasolevatele vabatahtliku tegevuse võimalustele Euroopa kodanikuteenistus – seda kõike ELi kodakondsuse edendamise eesmärgil;
10. võtab teadmiseks komisjoni idee hakata Euroopa noorte vabatahtliku tegevuse uue algatusena teoks tegema nn ELi solidaarsuskorpuse loomist; palub komisjonil hinnata selle algatuse lisaväärtust, et toetada tööd, mida kodanikuühiskond on juba teinud, ning tagada vabatahtlike organisatsioonide kaasamine selle algatuse kavandamisse; toonitab lisaks, et vaja on tagada, et selle algatuse rakendamine ei ohustaks juba teistele programmidele eraldatud eelarvevahendeid;
11. toetab komisjoni ja liikmesriike Euroopa vabatahtliku teenistuse loomise 20. aastapäeva tähistamises; rõhutab, et Euroopa vabatahtliku teenistuse programm toob kasu nii selles osalevatele üksikisikutele ja organisatsioonidele kui ka ühiskonnale tervikuna ning et Euroopa vabatahtlik teenistus peaks tugevdama

programmi „Erasmus+“ kodanikuosaluse mõõdet; rõhutab, kui tähtis on propageerida Euroopa vabatahtlikku teenistust kõikidele noortele, eelkõige nendele, kellel veel puudub huvi vabatahtliku tegevuse ja liikuvuse vastu, tekitades sellega motivatsiooni ja soodustades hoiaku muutumist, jätmata sealjuures tähelepanuta vanemaid põlvkondi, sest nemad võivad anda oma olulise panuse näiteks mentoritena;

12. kutsub liikmesriike üles propageerima oma haridus- ja akadeemilistes süsteemides Euroopa vabatahtlikku teenistust kui vahendit, mis aitab nooremas põlvkonnas kasvatada solidaarsust ja valmidust osaleda ühiskondlikus tegevuses;
13. tuletab meelde, et Euroopa vabatahtliku teenistuse aluseks on kvaliteetse vabatahtliku tegevuse pakkumised ning teenistus järgib vabatahtliku tegevuse hartat ja õpiliikuvust käsitleva kvaliteediharta põhimõtteid ning et teenistus peaks põhinema struktuuril, mis innustab vabatahtliku tegevuse organisatsioone hakkama vastuvõtivateks organisatsioonideks, pakkudes neile selleks piisavat rahastust ja koolitust ning tugevdades samal ajal koordineerivate organisatsioonide rolli, kes toetavad arvukaid vastuvõtvaid organisatsioone näiteks halduse ja koolituse osas;
14. tuletab meelde, et Euroopa vabatahtlik teenistus peaks võimaldama kiiret ja lihtsat juurdepääsu programmile, ning nõuab seetõttu selle praeguse taotluste esitamise süsteemi lihtsustamist;
15. rõhutab vajadust tugevdada järelmeetmeid ja kohalikku mõõdet pärast välismaal saadud vabatahtliku tegevuse kogemust – pakkuda toetust mitte üksnes enne välismaale minekut, vaid ka pärast sealt naasmist, vabatahtlikule tegevusele järgneva orientatsiooni- ja integratsioonikoolituse vormis;
16. kutsub riigi, piirkonna ja kohaliku tasandi asutusi üles tegema vabatahtlike organisatsioonidele ja võrgustikele, eelkõige väikestele ja piiratud vahenditega organisatsioonidele kättesaadavaks rahalised vahendid, mis vastaksid nende vajadustele, lihtsustama nende jaoks haldustoiminguid ning võimaldama neile maksusoodustusi;
17. rõhutab, et kogu protsessi vältel tuleks pakkuda kvaliteetset mentorlust – vastutustundlikult juhtida vabatahtlikku tegevust ja teadvustada vabatahtlikele nende endi vastutust organisatsioonis ja kogukonnas;
18. palub komisjonil parandada ja teisendada kommunikatsioonistrateegiat Euroopa vabatahtliku teenistuse kohta, rõhutades vabatahtliku tegevuse sotsiaalset, inimlikku ja ühiskondlikku väärtust;
19. rõhutab aktiivsena vananemise tähtsust vabatahtlikus tegevuses ja toonitab nii noorte kui ka vanemate kodanike rolli Euroopa ühiskondlikus tegevuses, lähtudes vabatahtliku tegevuse Euroopa aastast (2011) ning aktiivsena vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aastast (2012) saadud hoost;
20. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.